

Студијски програм : Ветеринрска медицина			
Назив предмета: Фармакогнозија			
Наставник: др Зорана Ковачевић, ванредни професор, др Драгица Стојановић, редовни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Предмет омогућава студенту стицање: 1. основних и систематизованих знања о лековитим биљним дрогама, њиховом пореклу, добијању, испитивању и чувању, као и фармаколошки активним принципима биљног порекла, 2. практичних знања неопходних за разумевање припреме и примене фитопрепарата и 3. способности разумевања могућности и ограничења примене фитотерапије у ветеринарској медицини, у складу са савременим научним достигнућима и регулаторним захтевима.			
Исход предмета По завршетку курса из овог предмета студент ће бити способан да: 1. дефинише и објасни значај лековитих биљака као извора фармаколошки активних супстанци, 2. разликује и анализира поступке производње, испитивања и чувања биљних дрога, 3. дефинише и објасни основне карактеристике најважнијих група активних супстанци биљног порекла, 4. објасни основне принципе фитотерапије и њену примену у ветеринарској медицини и 5. сагледа безбедносне аспекте и могуће интеракције између фитопрепарата и синтетских лекова код животиња.			
Садржај предмета Теоријска настава: Развој фармакогнозије кроз историју. Појам, обим и предмет изучавања фармакогнозије и њен значај у ветеринарској медицини. Природне лековите сировине (биљне дроге): појам, дефиниција, подела. Извори информација о биљним дрогама. Производња, испитивање и чување биљних дрога. Фитопрепарати и фитотерапија: појам, врсте фитопрепарата и облици примене. Предности и ограничења примене фитопрепарата у односу на синтетичке лекове, са посебним освртом на примену у ветеринарској медицини. Регулаторни и стручни оквир за производњу, контролу квалитета и стављање у промет биљних и традиционалних биљних лекова, укључујући документе које припремају Европска агенција за лекове (енг. European Medicines Agency, EMA), –Комитет за биљне медицинске производе (енг. Committee on Herbal Medicinal Products, HMPC), Европска научна кооперација за фитотерапију (енг. European Scientific Cooperative on Phytotherapy, ESCOP) и Светска здравствена организација (енг. World Health Organization, WHO). Секундарни метаболити биљака: појам, биолошка функција и класификација. Опште карактеристике и дефиниција алкалоида (пирролидински алкалоиди, пиперидински алкалоиди, пиридински алкалоиди, индолни алкалоиди, стероидни алкалоиди, терпентински алкалоиди, пурински алкалоиди), хетероизиди – гликозиди (фенолни хетерозиди, кумарински хетерозиди, флавоноидни хетерозиди, хинонски и антрахинонски хетерозиди, цијаногени хетерозиди, иридоидни, горки хетерозиди, кардиотонични хетерозиди), сапонозиди, терпеноида, етарских уља, липида, угљених хидрата, аминокиселина и пептида, као и њихова фармаколошка активност и терапијска примена, са нагласком на безбедност примене и могуће интеракције са синтетским лековима намењеним за примену код животиња. Практична настава: Макроскопска и микроскопска идентификација одабраних биљних дрога. Основне методе припреме и екстракције фармаколошки активних супстанци из биљних дрога. Припрема једноставних фитопрепарата (инфузи, декокти, мацерати, тинктуре и масти). Анализа монографија биљних дрога које припрема Комитет за биљне медицинске производе при Европској агенцији за лекове (енг. Committee on Herbal Medicinal Products (HMPC) при European Medicines Agency (EMA)), са освртом на терапијску примену и безбедност примене у ветеринарској медицини.			
Литература 1. Ковачевић Н.: Основи фармакогнозије, Уџбеник за студенте Фармацеутског факултета, Универзитета у Београду, Српска школска књига, 2002. 2. Evans W.C., Trease and Evans' Pharmacognosy, 16th Edition, Elsevier, London, 2009. 3. Susan G. Wynn and Barbara J. Fougère: Veterinary herbal medicine, Elsevier, St. Louis, Missouri, 2007.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2 (30)	
		Практична настава: 2 (30)	
Методе извођења наставе Теоријска настава: PowerPoint презентације, вођена дискусија, анализа примера из ветеринарске праксе. Практична настава: лабораторијске вежбе, макроскопска идентификација биљних дрога, припрема фитопрепарата.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
Завршни испит		поена	
активност у току предавања		3-5	
писмени испит		10-20	
активност у току вежби		2-5	
усмени испт		40-60	
Семинарски рад		5-10	
.....			